MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SEKCIA KRÍZOVÉHO RIADENIA
Drieňová č.22, 826 04 Bratislava 29

Útvary a sekcie MV SR
Okresné úrady

| Váš list/zo dňa | Naše číslo | Vybavuje | Bratislava |
|---|---|---|---|
| | SKR-20-2/2017 | Ing. Orolín | február 2017 |

Vec
Výskyt vysokopatogénnej aviárnej influenzy u hydiny a iného voľne žijúceho vtáctva na území SR - usmernenie

Usmernenie je zamerané na realizáciu preventívnych opatrení ochrany zdravia pri práci v súlade zo zákonom č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a preventívnych opatrení civilnej ochrany po vzniku mimoriadnej udalosti v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Ďalším zámerom usmernenia je ucelený a jednotný prístup k postupom vykonávaným v rámci súčinnosti zúčastnených inštitúcií a organizácií.

Z dôvodu opakovaného výskytu vysokopatogénnej aviárnej influenzy (ďalej len „AI“) u hydiny a u voľne žijúceho vtáctva na území SR, je potrebné vybaviť zasahujúcich zamestnancov Hasičského a záchranného zboru, Policajného zboru a výjazdovú skupinu okresného úradu (ďalej len „zložky IZS“) osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami (ďalej len „OOPP“).

Zásady prideľovania ochranných prostriedkov sú popísané v nariadení MV SR č. 53/2014 o poskytovaní a používaní OOPP v čl. 3. Zoznam vhodných OOPP je v prílohe č. 2 tohto usmernenia. Pred výberom osobného ochranného pracovného prostriedku pri posudzovaní rizika a hodnotení nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a pracovného prostredia zložiek IZS, sú tieto zložky povinné analyzovať nebezpečenstvo a určiť tie riziká, ktoré nemožno obmedziť ani vylúčiť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce.

Z dôvodu rozšírenia AI na území SR, hrozí zamestnancom zložiek IZS, ktorí prídu do kontaktu s kadáverom, alebo pri aktívnom zásahu s voľne žijúcim vtáctvom podozrivým na ochorenie AI, nebezpečenstvo ohrozenia zdravia a preto je zamestnávateľ povinný poskytnúť potrebné účinné OOPP v súlade s prílohou č. 2.

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Telefón +421/961 37 3203
E-mail milan.orolin@minv.sk
Internet www.minv.sk
IČO 00151816

Ide o biologické nebezpečenstvá, ktoré vzhľadom na charakter ich účinkov môžu poškodiť zdravie, alebo významne obťažovať pri práci pred ktorými sa možno chrániť osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami. Nemožno vylúčiť aj iné nebezpečenstvá spôsobené zmutovaním vírusu.

Na základe uvedených skutočností sa určuje:

**A. Dodržiavať nariadené veterinárne opatrenia na kontrolu chorôb zvierat príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou a dodržiavať zákazy vydané príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou v monitorovanej oblasti**

Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ďalej len „ŠVPS“) usmerňuje širokú verejnosť v obciach nachádzajúcich sa v reštrikčných pásmach v okolí ohnísk výskytu AI, alebo v oblastiach v okolí miest nálezu pozitívnych prípadov u voľne žijúceho vtáctva, a to prostredníctvom veterinárnych opatrení, ktoré sa nariaďujú aj obciam. Vo veci usmerňovania obyvateľstva všeobecne (t. j. aj mimo týchto zón) sú aktuálne mimoriadne núdzové opatrenia uvedené v prílohe č. 1.

**B. Poskytnúť pre zložky IZS**

1. Potrebné a účinné OOPP v súlade s požadovanými technickými špecifikáciami uvedené v prílohe č. 2.

2. Dezinfekčný prípravok na báze chlóru a dezinfekčný prípravok na báze alkoholu.

Sekcia hnuteľného a nehnuteľného majetku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „SHNM“) zabezpečí ochranné pracovné pomôcky podľa prílohy č. 2 okrem JP-75. Výdaj ochranných pracovných pomôcok pre zamestnancov zložiek IZS, ktorí sa aktívne podieľajú pri zásahu odberu kadáveru, alebo voľne žijúceho vtáctva podozrivého na ochorenie AI, zabezpečia pracovníci centier podpory.

Sekcia krízového riadenia MV SR (ďalej len „SKR“) zabezpečí na základe požiadaviek zložiek IZS nákup a výdaj OOPP JP-75.

**C. Dodržiavať nasledovný postup**

Je potrebné zvýšiť povedomie a ostražitosť občanov najmä pokiaľ ide o hydinu a iné vtáctvo chované v zajatí. Dbať na dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti a ochrany chovov pred zavlečením tejto nákazy, a tiež dodržiavať hygienické postupy pri manipulácii s uhynutým, či príznaky vykazujúcim vtáctvom. V prípade spozorovania príznakov, ktoré by mohli svedčiť o prítomnosti nákazy, alebo v prípade nálezu uhynutého, či umierajúceho voľne žijúceho vtáctva, je potrebné túto skutočnosť oznámiť na linku tiesňového volania 112 (ďalej len „112“).

Podľa § 37 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, je vlastník alebo držiteľ zvierat povinný bezodkladne hlásiť orgánu veterinárnej správy podozrenie alebo výskyt AI (zníženie príjmu krmiva a vody, zvýšený úhyn, pokles znášky, akýkoľvek klinický prejav, alebo posmrtnú zmenu, ktorá svedčí pre AI). Zoznam kontaktov ŠVPS je uvedený v prílohe č. 3. Volajúceho je potrebné upozorniť aby vykonal opatrenia

k zabráneniu kontaktu osôb a zvierat s uhynutou hydinou, alebo vtáctvom. Povedomie verejnosti o AI a opatreniach na ochranu verejného zdravia, ktoré je potrebné v tejto súvislosti dodržiavať, je možné zvyšovať aj prostredníctvom informačných letákov dostupných na webovej stránke ŠVPS a verejných miestach (príloha č. 1).

Po nahlásení udalosti s podozrením na výskyt AI na miestne príslušnú RVPS alebo ŠVPS, postupujú pracovníci v súlade so svojimi internými predpismi a v prípade potreby si vyžiadajú súčinnosť zložiek IZS prostredníctvom koordinačného strediska IZS SR. Zložky IZS môžu na základe poverenia ŠVPS, alebo RVPS pri odbere z ťažko prístupného terénu (napr. vodnej hladiny) použiť svoju techniku a personál, a v prípade potreby môže byť vyžadovaná aj súčinnosť pri dekontaminácii. Na ochranu zdravia pri práci je potrebné používať OOPP. Na zabránenie vdýchnutiu nebezpečnej látky vo forme aerosólu častíc rôznej veľkosti je potrebné používať ochranný respirátor. Použité rukavice aj rúško sa odkladajú do uzavierateľného igelitového obalu na miesto určené pre tento účel nadriadeným. Následne je potrebné vykonať umytie rúk a tváre mydlom a teplou vodou. Uhynutý kadáver je odovzdávaný vopred vyrozumenej kafilérii na likvidáciu. Transport sa vykonáva po trase určenej ŠVPS a s policajným sprievodom, aby sa predišlo akýmkoľvek komplikáciám vrátane havárie a prípadnému uvoľneniu infekčného materiálu do životného prostredia.

Po nahlásení udalosti s podozrením na výskyt AI na príslušné koordinačné stredisko IZS SR, toto podľa plánu činnosti zabezpečí:

1. Vyrozumenie príslušnej ŠVPS, alebo RVPS,
2. Vyrozumenie záchrannej zložky IZS, ktorej asistencia je nevyhnutná za účelom sprístupnenia kadáveru zamestnancom RVPS (*až po požiadaní o súčinnosť konajú zložky IZS*),
3. Zabezpečuje informačný tok pre dotknuté subjekty a zasiela pravidelné informácie pre stálu službu centrálneho monitorovacieho a riadiaceho strediska sekcie krízového riadenia MV SR (SVK-ERCC@minv.sk)

Na zabezpečenie súčinnosti Hasičského a záchranného zboru a regionálnej veterinárnej a potravinovej správy pri zbere uhynutého vtáctva v období výskytu vírusu vtáčej chrípky na území Slovenskej republiky Prezídium Hasičského a záchranného zboru vydá metodické usmernenie.

Odber vzoriek a ich zaslanie na vyšetrenie do Národného referenčného laboratória pre aviárnu influenzu Veterinárneho ústavu vo Zvolene vykoná zamestnanec ŠVPS, alebo RVPS. V súvislosti s epizoociou HPAI H5N8 Európska Komisia požiadala členské štáty o zvýšenú ostražitosť a pripravenosť pre prípad výskytu HPAI, aby sa v čo možno najvyššej miere zabezpečila kontrola a zabránilo sa šíreniu nákazy do iných členských štátov. ŠVPS SR následne vydala usmernenie pre RVPS, ako aj pre ďalšie priamo riadené organizácie. Došlo k zintenzívneniu kontrol vtáctva, hydiny, hydinového mäsa, vajec a výrobkov z nich so zameraním na pôvod, a tiež kontrol na hraniciach pri dovoze týchto komodít z tretích krajín. Rovnako sa budú prevádzať aj klinické prehliadky schválených chovov hydiny. Okrem toho už niekoľko rokov je na Slovensku realizovaný Plán prieskumu AI u hydiny a voľne žijúceho vtáctva, ktorý spočíva v aktívnom monitoringu v chovoch a pasívnom monitoringu pri voľne žijúcich vtákoch, pričom sa vyšetrujú nájdené uhynuté vtáky, ako aj s príznakmi ochorenia. Informované a zároveň požiadané o spoluprácu boli aj ďalšie inštitúcie a organizácie, ako napríklad Ministerstvo životného prostredia SR, Komora veterinárnych lekárov SR, Únia hydinárov Slovenska, Slovenská poľovnícka komora.

V prípade potreby odstrelu voľne žijúceho vtáctva na území kde platia nariadené veterinárne opatrenia sa postupuje v zmysle určenia č. 3156/2017-6.3 vydaným Ministerstvom životného prostredia (ďalej len „MŽP“) v prílohe č. 7. Tento úkon zabezpečuje na základe vydaného povolenia žiadateľ, ktorý má územne príslušný poľovný revír v správe. Mimo územia poľovného revíru sa postupuje v zmysle platnej legislatívy v SR.

**D. Odporúčania**

1. V zmysle Nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 5/2017 o plnení úloh pri príprave na krízové situácie a pri ich riešení sa odporúča na požiadanie ŠVPS v prípade výskytu pozitívnych prípadov AI (ďalej len „AI“) vo dvoch a viac obciach zvolať krízový štáb okresného úradu a v prípade výskytu vo dvoch a viac okresoch zvolať krízový štáb okresného úradu v sídle kraja na ktorom prerokovať postup pri riešení vzniknutej udalosti a v prípade potreby prijať návrh opatrení aj z možného rizika rozšírenia nákazy AI. Zápis zo zasadnutia KŠ je potrebné následne postúpiť na vedomie pre centrálne monitorovacie a riadiace stredisko sekcie krízového riadenia MV SR v zmysle usmernenia zaslaného elektronickou poštou okresným úradom 19. januára 2017.

2. Informovať o náleze uhynutého vtáctva pri prvotnom hlásení udalosti spojenej s podozrením na výskyt nákazy AI podľa prílohy č. 4 písm. a), a tiež informovať uvedené subjekty po potvrdení nákazy z výsledkov analýzy vzoriek podľa prílohy č. 4 písm. b). V prílohe č. 4 písm. c) je popísaný odporúčaný postup pre informovanie verejnosti. Pri napadnutí veľkochovu alebo celých kŕdľov rozhoduje o opatreniach a vzniku mimoriadnej udalosti ŠVPS.

3. Na odborných prípravách Krízového štábu okresného úradu a odbornej príprave primátorov miest a starostov obcí sa odporúča zaradiť tému: „Zabezpečenie veterinárnych opatrení v súvislosti s výskytom vysoko patogénnych vírusov“ ako napr. vtáčia chrípka a. i., pracovníkmi príslušných RVPS, RUVZ.

Prílohy:

Príloha č. 1 – Mimoriadne núdzové opatrenia ŠVPS č. 4373/2005
Príloha č. 2 – Zoznam vhodných OOPP
Príloha č. 3 – Zoznam kontaktov ŠVPS
Príloha č. 4 – Informačný tok
Príloha č. 5 – Nariadenie MV SR č. 53/2014 o poskytovaní a používaní OOPP
Príloha č. 6 – Nariadenie vlády č. 395/2006 o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie OOPP
Príloha č. 7 – Určenie č. 3156/2017-6.3 vydané MŽP SR

JUDr. Lenka Hmírová
*generálna riaditeľka*